

# PORANĚNÍ OSTRÝMI PŘEDMĚTY

## Prevence je léčbou

### Bezpečnost

a ochrana zdraví při práci je oblast, která by měla být důležitá pro každého zaměstnance i zaměstnavatele nejen v nemocnicích, ale i ostatních zdravotnických zařízeních. Ministerstvo zdravotnictví si uvědomuje význam dané problematiky, proto každoročně provádí monitoring na základě dat zaslaných od krajských hygienických stanic a pravidelně připravuje prezentace týkající se poranění ostrými předměty ve zdravotnických zařízeních. Tím se snaží apelovat na důsledné dodržování veškerých postupů při práci s ostrými předměty ve zdravotnictví, v jehož důsledku by mohlo dojít ke vzniku infekčního onemocnění přenosného krví.

### Riziko poranění

ostrými předměty závisí na druhu vykonávané profese. Nejvíce ohroženou skupinou jsou všeobecné a praktické sestry. Vysoká míra ohrožení je též u lékařů a pracovníků v sociálních službách, pokud poskytují zdravotní péči. Z ostatních profesí ve zdravotnictví jsou riziku poranění vystaveni také pracovníci úklidu, technický personál, ale i studenti na stáži, či během praktické výuky.

Nejčastější příčinou jsou bodná poranění způsobená injekčními jehlami. K poranění nejčastěji dochází v souvislosti s chybnou manipulací při práci s ostrými předměty. Ta vychází z nedodržení standardních pracovních doporučení a postupů před znehodnocením ostrého předmětu nebo nepoužíváním osobních ochranných pomůcek.

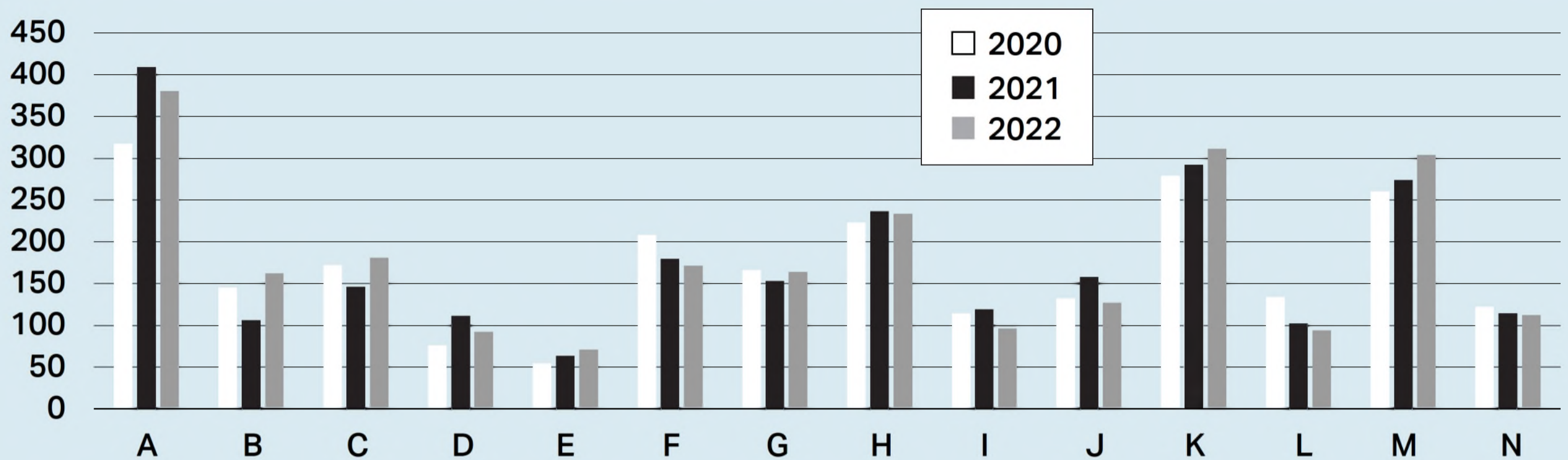


### Ochranné pomůcky

Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby veškeré vybavení ve zdravotnictví splňovalo požadavky pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Při práci s krví nebo tělními tekutinami je povinností personálu ve zdravotnickém zařízení používat **jednorázové rukavice**, dle charakteru práce **plášť, masku a brýle**. Povinností zaměstnavatele je zajistit očkování proti virové hepatitidě B v souladu s vyhláškou č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů.

Jednorázové stříkačky a jehly se likvidují bez ručního oddělování nebo pouze se speciální pomůckou či přístrojem. Vrácení krytů na použité jehly je s výjimkou inzulínových per nepřípustné. Odpad se třídí v místě vzniku, nebezpečný odpad se ukládá do označených, oddělených, krytých, uzavíratelných, nepropustných a mechanicky odolných obalů bez nutnosti další manipulace s odpadem. Používání ochranných pomůcek je nutností!

## Poranění ostrými předměty u personálu ve zdravotnictví v letech 2020—2022



- |                     |                         |                      |                         |
|---------------------|-------------------------|----------------------|-------------------------|
| A. Hl. město Praha  | E. Karlovarský kraj     | I. Pardubický kraj   | M. Moravskoslezský kraj |
| B. Středočeský kraj | F. Ústecký kraj         | J. Kraj Vysočina     | N. Zlínský kraj         |
| C. Jihočeský kraj   | G. Liberecký kraj       | K. Jihomoravský kraj |                         |
| D. Plzeňský kraj    | H. Královehradecký kraj | L. Olomoucký kraj    |                         |

### Pracovní doporučení

Základním předpokladem prevence poranění ostrými předměty je analýza a hodnocení rizik a důsledné dodržování prvků opatření bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Na pracovišti je nutné dodržovat metodická doporučení, školit všechny zaměstnance a důsledně používat osobní ochranné pomůcky a prostředky.

### Pokud již poranění vzniklo

V případě již vzniklého poranění o ostrý předmět je zaměstnavatel povinen učinit okamžité kroky k zajištění péče o zraněného zaměstnance včetně poskytnutí postexpoziční profylaxe a nezbytných zdravotních testů, případně vhodného lékařského dohledu. Povinností zaměstnavatele je také událost zaznamenat do zdravotnické dokumentace poraněné osoby a poranění hlásit místně příslušné krajské hygienické stanici.

Krajská hygienická stanice zajišťuje provedení epidemiologického šetření při každém poranění ostrými předměty a rozhoduje o nařízení lékařského dohledu u poraněné osoby.

**Zákonnou povinnost vyšetřit osoby, které se poranily o použitou injekční jehlu a systém epidemiologické bdělosti virové hepatitidy B a C**

**a nákaz vyvolaných virem lidského imunodeficitu (HIV/AIDS) stanoví vyhláška č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce, ve znění pozdějších předpisů.**

### Závěr

Poranění ostrými předměty není raritou, naopak bývá velmi časté. Každý zdravotnický i nezdravotnický personál by měl znát rizika, která ho mohou ohrožovat na zdraví. Znalost rizik při práci s ostrými předměty je základem pro účelnou prevenci poranění.

**I jedno jediné poranění může ovlivnit celý následující život a nelze jej vzít zpět.**

